

E G Z A K T

1.

E G Z A K T

Tudományos-ismeretterjesztő, kulturális folyóirat

ISSN 3058-1737

(Online)

Felelős szerkesztő:

Dr. Dezse Tivadar

Kiadja:

Nyugdíjjasz Egyesület

Felelős kiadó: Icha Mária

Szeged, 2025

Az emberi intelligencia kiterjesztése - hogyan használjuk a mesterséges intelligenciát?

Arzberger László

arzbergerlaszlo@proton.me

Öntudatra ébredhet-e a mesterséges intelligencia? Vagy csak egy újabb technikai lufi az egész MI-láz? Eldönti-e az MI, hogy milyen gyógyszer szedjek? Mik az etikai korlátok? Cikkünkben ennek a technológiának a korlátait és megbízható használatának a lehetőségeit vizsgáljuk meg a szenzációkeresés mellőzésével, a tudomány mai eredményeire támaszkodva.

Az OpenAI nagy nyelvi modellje, a ChatGPT 2022 novemberi nyilvános bemutatásával elkezdődött technológia forradalom alapvetően változtatja meg életünk több szegmensét, olyan megoldásokkal és folyamatokkal, amelyekkel eddig legfeljebb a sci-fi kedvelői találkozhattak a könyvek lapjain vagy a filmvásznon. Szinte naponta jelennek meg szakmai és kevésbé szakmai jóslatok a mesterséges intelligencia jövőjét és felhasználását illetően. Itt pontosabban a generatív mesterséges intelligenciára gondolok, amely jellemzője, hogy szöveges, képi, hangí, vagy videó tartalmat hoznak létre megadott instrukciók alapján. Jellemzően kódra sincsen szükség, ezekkel a modellekkel emberi nyelven lehetséges kommunikálni: különösen igaz ez az LLM-ek, a nagy nyelvi modellek esetében. Egyesek már az öntudatra ébredt technológia rémképét vizionálják, mások szerint az MI rövidesen olyan alapvető módon lesz mindennapjaink része, mint az áram vagy az internet. Megint mások a generatív mesterséges intelligencia megbízhatatlanságát emlegetik: laikus felhasználók gyakran panaszkodnak, hogy az MI „hazudik”. Egyesek szerint az egész MI-láz csak egy technikai lufi, amit jó nagyra fújtak.

A legfontosabb rögtön leszögezni, hogy az emberi nyelven történő kommunikáció és emberi gesztusok imitálásán túl ezek a modellek a betanított információk által generálnak új tartalmakat. Az utasítások, a „promptok” pedig bár emberi nyelven vannak, a pontos és korrekt változathoz elengedhetetlen a különböző promptképző metódusok ismerete. A felhasználás korlátja sok esetben éppen ez. Mivel betanított adatok alapján dolgoznak, nem képesek erkölcsi és etikai alapú döntéshozatalra, és az adatokban rejlő előítéletek alapvetően befolyásolni tudják a generált választ. Éppen ezért nem alkalmasak például egy pályázat elbírálására, bírói döntésekre vagy arra, hogy milyen intézkedés szükséges vészhelyzetben, például indokolt-e vagy sem mentőt küldeni valakihez. Ugyancsak aggályos és veszélyes a kritikus infrastruktúra (víz- és energiaellátás, közlekedés), valamint automatizált fegyverrendszerekben való alkalmazása, ha a végső döntést nem ember hozza meg. Itt fontos megemlíteni az adatvédelem, és az azzal kapcsolatos törvényi szabályozások tiszteletben tartását is.

Nagy hangsúlyt kaptak a híradásokban az MI öntudatával kapcsolatos viták és kutatások. 2023 augusztusában egy 19 informatikus kutatóból, idegtudósokból és filozófusokból álló csoport [létrehozott egy hosszú ellenőrzőlistát](#), amelyek utalhatnak a mesterséges intelligencia tudatosságára, de nem feltétlenül bizonyítják azt. Eredményeiket egy hosszú vitairatban publikálták, amiben az emberi tudat-teóriák alapján 14 kritériumot ajánlanak, majd azokat alkalmazták az elérhető MI-architektúrákra, többek között a ChatGPT modellre is. Arra a következtetésre jutottak, hogy valószínűleg egyikük sem tudatos. Robert Long, a San Francisco-i nonprofit Center for AI Safety munkatársa szerint ez keretet ad az egyre emberszerűbb mesterséges intelligencia kiértékeléséhez. „Olyan szisztematikus módszertant vezetünk be, amely korábban hiányzott.” Fontos megjegyezni, hogy az összes ilyen projekt az emberi tudatról szóló ismereteken alapul, azonban a tudat egészen más formákat ölthet, akár emléstársainkban is. Ahogy az egyik résztvevő Adeel Razi fogalmazott: „Igából fogalmunk sincs, milyen denevérek lenni. Ez egy olyan korlát, amelytől nem tudunk megszabadulni.”

A generatív mesterséges intelligencia használatának kockázata, hogy helytelen válaszokat adhat, ami jelentős károkhoz vezethet, különösen olyan vitális területeken, mint az egészség és a biztonság. Erre a nem megfelelő felhasználásra jó példa lehet, ha megkérdezzük, hogy biztonságos-e egy adott gyógyszer alkalmazása anélkül, hogy az adott illető egészségi állapotáról is információt adnánk.

A generatív MI megfelelő alkalmazása az, amikor közvetlen válaszok keresése helyett a felhasználó a kérdéses terület jobb megismerésére törekszik. Például megkérdezi az MI-t, hogy ha orvoshoz készül egy adott problémával, ott milyen kérdéseket tegyen fel ezzel kapcsolatban. Ez a megközelítés minimálisra csökkenti a kockázatot azáltal, hogy biztosítja, hogy egy képzett szakember hozza meg a végső döntést, aki hozzáfér minden szükséges információhoz.

Kulcsfontosságú, hogy a generatív mesterséges intelligencia használata olyan módon történjen, amely emberi felügyeletet igényel, ezzel csökkentve a károk lehetőségét, de ugyanakkor előnyöket is biztosít. A párbeszéd és kérdések felvetése jobb megértést és döntéshozatalt eredményezhet, biztosítva, hogy az MI-eszközök használata felelősségteljes és a felhasználó számára előnyös legyen.

A közelmúltban zajlott egy érdekes kísérlet az [utrechti egyetem szervezésében](#), ahol MI-kutatók a világ minden részéről érkezett művészekkel kutatták annak a művészetekre gyakorolt hatását. Képzőművészek, fotósok, zenészek alkotásait módosították generatív MI-vel, aztán ezt a módosítást kellett reprodukálni a résztvevőknek. A projekt megmutatta, hogy ezek a rendszerek értékes eszközökként szolgálhatnak az alkotói folyamatban, de nem helyettesíthetik a művészeket és az emberi kreativitást.

Itt kell rögtön rátérnünk a technológia egyik sajátos jellemzőjére, a hallucinációra, amire nem hibaként, hanem egy olyan sajátosságként érdemes tekinteni, ami jelentősen kiterjeszti a felhasználási lehetőségeket, például ötletek generálásához. Több szakember azt a megközelítést alkalmazza, hogy a mesterséges intelligencia helyett jobb a kiterjesztett intelligenciáról beszélni, mert a cél nem az emberek kiváltása, hanem az

emberi elme "kiterjesztése" olyan eszközökkel, amelyek javítják az emberi kreativitást, problémamegoldó-képességet, és termelékenységet. Használhatjuk például az MI-t arra, hogy segítse a csoportokat a jobb koordinációban jegyzőkönyvek összegzésével, a tervek kétértelműségének tisztázásával, és a lehetséges konfliktusok azonosításával. Automatizálhatjuk az ismétlődő és unalmas hétköznapi munkát MI-vel, hogy az emberek értelmesebb és vonzóbb tevékenységekre összpontosíthassák idejüket. Létrehozhatunk egyfajta „biztonsági hálót”, ahol mesterséges intelligencia felülvizsgálja az emberi produktumokat, hogy felismerje azokat a hibákat, amelyeket az ember nem vesz észre. Segíthetjük a problémamegoldást, és az MI-válaszait felhasználva ösztönözhetjük az új ötleteket és a kritikus gondolkodást. Fontos, hogy az MI válaszaira kiindulópontként, és ne végső megoldásként tekintsünk.

Ahogy tehát a fentiekből világosan láthatjuk, az MI használata rengeteg új lehetőséget és előnyt hozhat, ha megfelelően és felelősségteljesen használjuk. A végső döntés viszont mindig a miénk, embereké kell legyen!

Nők a kormánynál

Dániel Tünde

danieltunde@proton.me

Bertha Benz volt a világon az első ember egy nő személyében, aki a történelem során autót vezetett. Benz története azért is érdekes, mert ő volt az, aki meglátta a jövőt a mobilitásban, és így magában az automobilban is. Kortársai között is számtalan olyan úttörő gondolkozású nő volt, akik lelkesen támogatták az újfajta közlekedési eszközt, és forradalmi elképzeléseikkel, bátorságukkal kitaposhatták volna az utat a női motorsport és autós világ előtt.

Megfogalmazódhat tehát a kérdés: Ha az első kilométereket egy nő tette meg, hol maradtak el a követői a huszadik század folyamán? Ugyanis az autó történetének első száz évét a férfidominancia jellemezte.

A nők alulreprezentáltsága, eltűnése az autós-motoros világból nagyon hamar kialakult, még mielőtt létjogosultságot szerezhetett volna magának az a személet, hogy egy új közlekedési eszköz, mint az automobil, mindenki számára egyaránt használható és praktikus lehet. Mint ahogyan például a kerékpár. Már a bicikli elterjedésének első évtizedeiben ferde szemmel néztek azokra a hölgyekre, akik a kétkerekűn ülve, bokájuk kivillantásával megbotránkoztatták a kor polgárait. A női-bicikliforma gyors térnyerésével ez a probléma eltűnt és a bicikli széles körben népszerűvé vált mindenki számára. A kerékpár így nagyban hozzájárult ahhoz a folyamathoz, amely a nők felszabadításához, önállóvá válásához vezetett. Angliában például a kerékpáros mozgalom hívta életre 1881-ben a „[Rational Dress Society](#)” nevű kezdeményezést, ami a nők praktikusabb és kényelmesebb öltözködését szorgalmazta, mint a fűzők elhagyását vagy rövidebb szoknya viselését.

Az automobil megjelenése fordulatot jelentett a női emancipáció történetében is.

Bertha Benz

Bertha Benz 1888-ban történelmet írt, amikor a férje által szabadalmaztatott Patent Motorwagen Modell 3-as prototípust először elvitte egy nagyobb próbakörre: egy közel 200 kilométeres útra, a szüleihez. Berta már a kezdetektől támogatta a találmány fejlesztését befektetőként is, sőt akkor is hitt az új jármű sikerében, amikor férje, Karl Benz felhagyott a reménnyel. Kísérletének célja az volt, hogy bebizonyítsa a világ számára, hogy a kezdetleges automobil igen is képes a biztonságos közlekedésre és nagyobb távok megtételére egyaránt alkalmas.

Mivel a XIX. század végén, ha egy hölgy a társadalmi normáknak nem megfelelően viselkedett, hamar neveltség tárgyává válhatott, így nagy bátorság kellett ahhoz, hogy valaki egy ennyire forradalmi tettet végrehajtsa.

Bertha egy augusztusi reggelen két fiával indult Pforzheimbe, ami az akkori viszonyok között kiépített utak nélkül egy egész napos túrának ígérkezett. A lovak nélküli kocsiban a működéshez szükséges hajtóanyag nem volt elegendő egy ilyen nagy távolság megtételéhez: Berthának útközben tankolnia kellett. Így az ő nevéhez fűződik a történelem első tankolása is. A Modell 3-as motorját egy Ligroin nevű tisztítószert hajtotta, amit petróleum oldásához alkalmaztak és csak patikákban lehetett beszerezni. Így vált tehát a baden-württembergi wiesochi gyógyszertár a világ első benzinkútjává. Az első tesztvezetés alkalmával a kocsik szervizelése is szükséges volt: olyan fejlesztésre váró területek kerültek elő, mint a váltó és 2. sebesség szükségességének beiktatása így született meg útközben az első fékberendezés is, amit egy szuszter műhelyben készítettek. Az utazás attrakció-számba ment, hiszen azelőtt még soha senki sem látott hasonlót az utakon: Bertha így szerzett hatalmas publicitást a találmánynak. A kísérlet sikeresnek bizonyult, Bertha az esti órákban érkezett meg úticéljához. Férjét táviratban értesítette a sikerről.

Az első út nagy nyilvánossága meghozta az üzleti sikert, az első megrendeléseket is a Modell 3-as Motorwagenekre. Innen már megállíthatatlan volt az autók fejlesztésének és térnyerésének további útja.

Bertha Benz nevéhez fűződik a női autóversenyzőket támogató alapítvány létrehozása is, a „Bertha Benz Stiftung für Motorsportlerinnen”, amely számos női versenyzőt szponzorált, nemcsak Németországban. Az alapítvány finanszírozásában többek között részt vett Elsa d'Albrizzi grófnő olasz autóversenyző is, aki maga is szép sikereket ért el [Benz-féle 8 lóerős versenyautójával](#).

A következő években Európa-szerte elterjedtek az autós túraversenye, amelyeket még városok közötti útvonalakon futottak. Még alig jártunk pár évvel Bertha sikerei után, amikor Párizsban megrendezésre került az első női autóverseny is 1897-ben, a [Championnat des Chauffeuses](#). Nyolc hölgy ült ekkor volán mögé, akik a korabeli társadalmi élet népszerű szereplői voltak.

Az első nemzetközileg is elismert női versenyző Camille du Gast volt, aki azzal írta be magát a történelemtudományokba, hogy egyedülként indult túraversenyen, férfi sofőrökkel összemérve tudását és gyorsaságát.

Camille du Gast

Jómódú család gyermekeként már fiatalabb korában is hódolhatott az extrém sport szenvedélyének; vívott, lovagolt, lövészkedett, és a téli sportok nagy kedvelője is volt. Fiatal feleségként egy ejtőernyős ugrást is végrehajtott Párizs felett, férje áruházát, a Dufayel-t reklámozva.

Camille 1898-ban tanult meg vezetni egy Peugeot és egy Panhard tulajdonosaként. Három évvel később már egyedüli női indulóként versenyzett a Párizs-Berlin túraversenyen.

A következő nagyobb nemzetközi autóversenyt 1903-ban rendezték [Párizs-Madrid](#) között. A nagy várakozással megrendezett futamnak a vártnál jóval több, összesen 300

indulója és 10 ezernél is több nézője volt, ami jól illusztrálja a kor társadalmának autók iránt érzett szenvedélyét és kíváncsiságát. A tragikus kimenetelű futam során öt versenyző és három néző vesztette életét, ami megpecsételte a francia autóversenyzés jövőjét. A tragédiát követően a Francia Autó Klub (ACF) hivatalosan eltiltotta a nőket a versenyzéstől arra hivatkozva, hogy túl veszélyes a hölgyek számára, és a „női szeszélyesség” komoly veszélyforrás a versenyek alatt.

Camille ezután kénytelen volt lemondani az autóversenyzésről: új szenvedélyét a motorcsónak versenyzésben találta meg, ahol szintén szép sikereket ért el.

Dorothy Levitt

A huszadik század legelején Angliában a versenyzés nem volt tiltott a női sofőrök számára, sőt 1903-ban megalakult az első női autókлуб is, amely már akkor 50 tagot számlált. A szigetországban Dorothy Levitt volt az az úttörő szellemiségű hölgy, aki a női sofőröket a világon elsőként tanította vezetni. Publikációival arra hívta fel a figyelmet, hogy a hölgyek igenis elég erősek, rátermettek a vezetéshez, és műszaki dolgokban is kompetensek lehetnek, mindeközben megőrizve nőiességüket. Könyv formájában megjelent praktikus útmutatóját 1909-ben adták ki [The Woman and the Car](#) címmel. A könyvben található megoldások között szerepel a kézi tükör használata, amivel a sofőr a mögötte haladó forgalmat tudja ellenőrizni. Dorothy szabadalmaztatta elsőként 1914-ben a visszapillantó-tükröket. Ahogy a korai leírások emlegették: a „leggyorsabb lány a világon” számos rekordot állított fel és versenyt nyert meg.

Miután a brit utakon betiltották a versenyzést, megépült a Brooklands pálya, ami a világ első erre a célra épített versenypályája, ahol női versenyeket is szerveztek.

Az Egyesült Államokban is megrendezésre került az első női autóverseny Chicagóban, aminek érdekessége, hogy az indulók elektromos autókkal mérték össze gyorsaságukat. Ezeket a járműveket akkor főleg női vásárlók számára reklámozták, mert

a beindításuk nem igényelt fizikai erőfelfejtést (a korabeli motorok még nem automatikusan indultak, bekurbizásukhoz komoly erőre volt szükség).

Az autó elterjedése országszerte elősegítette a vidéki és a városi élet közötti kapcsolatot, lehetőséget teremtve a nőknek szűkebb környezetük elhagyására, a háztartásból való kilépésre, mindezzel elmosva a nemek és a társadalmi osztályok közötti különbségeket. A nők a legújabb technológia segítségével szabadok lehettek, akkor hagyhatták el nagyobb távokra is otthonukat, amikor csak akarták, és ezáltal függetleníteni tudták magukat körülményeiktől. Ez viszont az úgynevezett „régí rend” felbomlásával is járt. Mi történik a háztartással, ha a nők az utakon furikáznak, ahelyett hogy otthon lennének? [Ray W. Sherman, 1927, Motor]

Amíg a huszadik század első évtizedében a felső-középosztálybeli hölgyek engedhették meg maguknak a saját jármű vásárlását, az 1910-es évekre már az átlag amerikai asszonyok is vezethettek. Az automobilnak a nők körében aratott robbanásszerű sikerét nem minden férfi nézte jó szemmel, különösen azok nem, akik potenciális veszélyforrást láttak az új járműben, és ezzel egy új világ kezdetét is.

Ez a attitűd hamar megteremtette az alkalmatlan női sofőrök mítoszát! Már 1904-ben megjelent egy publikáció „Why Women Are, or Are Not, Good Chauffeuses”, azaz „Miért jó vagy nem jó vezetők a nők” címmel, amely a hölgyek habitusát és koncentráció képtelenségét teszi felelőssé a vezetésbeli hiányosságokért. „Míg a férfiaknak veleszületett adottsága van a vezetéshez, addig a nőknek ezeket meg kell szerezniük.” [Driving Women, Deborah Clark, 2007]

Ekkorra már jelentős volt a női autótulajdonosok száma, így a gyártók hamar felismerték, hogy nem kéne magukra haragítaniuk a potenciális vásárlóik tömegeit. Még maga Henry Ford is jobban szerette volna, ha a nők az anyósülésen maradnak, pénzügyi megfontolásból mégis őket célozta meg kampányaival: például „A nő és a Ford” című 1912-es brossúrájában. A Ford Motor Company úgy méltatta az autót, mint ami „függetlenséget biztosít a nők számára” és a T -Modell reklámszövegével

kifejezetten őket akarta elcsábítani: „A T-Modell számos vezetésbiztonsági funkció és az egyszerű kormányozhatóság révén ideális választás a hölgyek számára” [Driving Women, Deborah Clark, 2007].

A Ford T-Modell elterjedésétől nem sok időnek kellett eltelnie addig, hogy megszülessen a világ első kifejezetten nőknek tervezett automobilja is, amelyet egy női mérnök, a skót Dorothee Pullinger álmódott meg és hívott életre.

Dorothee Pullinger

Az első világháború új szerepkörbe kényszerítette a nőket. A férfiakat elvitték katonának, ezért a nőknek kellett a gyárakban dolgozniuk és minden olyan munkakörben helyettesíteni őket, ahol csak lehetséges volt. Ez az időszak kedvezett az ambiciózus fiatal mérnök nőknek, akit édesapja, a gyártulajdonos Thomas Pullinger, az akkor hadiüzemként működő gyárának ügyvezetőjeként nevezett ki. Ez a létesítmény fenntartott egy női főiskolát, és több éves gyakornoki programot is szervezett. Ide kifejezetten olyan művelt hölgyeket toboroztak, akik érvényesülni szerettek volna a műszaki pályán egy olyan világban, ahol a dolgozni vágyó nőket brutálisan diszkriminálták és kirekesztették a szakmákból. A gyár nem csak szellemiségében, de létesítményeivel is jóval megelőzte a korát. A tetőn tenispályákat alakítottak ki, könyvtárat és egy zongorával felszerelt társalgót is létrehozta az alkalmazottak részére, akiknek nagy része nő volt. A háború után ismét autókat gyártó üzem élére Dorothee került, mint igazgató.

Az első világháborút követő évek szellemiségét és a vásárlók igényeit felismerve elhatározta, hogy szükség van egy olyan kisebb méretű, könnyített karosszériájú járműre, amely figyelembe veszi a női vezetők alacsonyabb termetét. Modelljeiben megemelt ülés javította az oldallátást, kisebb kormánykerék és ergonomikusan leengedett műszerfal tartozott az új designhoz. A hölgyek igényeit szem előtt tartva plusz tárolóhelyeket és rögzített belső visszapillantó tükröt is terveztek az autó belső

terébe. Egy másik jelentős fejlesztés volt, hogy a sebességváltó kart az autó belsejébe (nem pedig kívülre) helyezték.

Ezzel a formabontó tervezésű modellel Dorothee maga is versenyzett, túraversenyeket nyert, mindemellett elkötelezett híve volt a női munkaerő megbecsülésének, és számos komoly társadalmi és politikai kezdeményezést támogatott ennek elérése érdekében. 1919-ben alapító tagja volt a [Női Mérnökök Társaságának](#), és első hölgyként tagja lett a kizárólag férfiakból álló Autómérnökök Intézetének is.

A fentebb bemutatott úttörő nők névsora természetesen nem teljes. A huszadik század kezdetén ennél jóval több, meghatározó és kiemelkedő képviselője volt az újfajta közlekedési módnak és a kialakuló új közlekedési világnak, velük cikkünk most nem foglalkozik.

A múlt században az évek múlásával némiképp változott ugyan a nők megítélése az autós világában, de a későbbiekben is csupán kuriózumként találkozhatunk olyan példakkal, amikor nők érvényesülhettek a járműiparban vagy a versenyzés területén. Egészen napjainkig a diverzitás hiánya jellemzi ezt az ágazatot, ahol a munkaerő [alig 20% - át adják női szakemberek](#). Ez az adat azért is érdekes, mert a női autóvásárlók aránya minden egyes évvel egyre magasabbra ível felfelé. Az újonnan gyártott járművek [62%-át női vásárlók veszik meg és az eladások 85%-át befolyásolják, csak az Egyesült Államokban](#).

Napjainkban az autóipar olyan technikai transzformáción megy keresztül, mint történetének során még soha. Eddig nem tapasztalt mértékben határozza meg az iparág jövőjét most a kreativitás, az innováció, és a technológia. Mobilitásunkat a jövőben olyan koncepciók határozzák majd meg, mint a car-sharing, az elektromos- és önzvezető autók, nem említve a mesterséges intelligencia és a digitalizáció még felmérhetetlen hatásait. Talán most ismét elérkezett az idő, hogy az autós világ újraértékelje és újraterejtse önmagát.

John F. Kennedy elnöksége és halála

Dezse Tivadar, Ph.D.

dti.81@proton.me

Trump elnök a második beiktatását követő napokban elnöki rendelettel utasította az illetékes hatóságokat, hogy készítsenek tervet a Kennedy elnök meggyilkolásának kivizsgálásakor keletkezett iratok eddig titkosított tartalmának közzétételére. Kennedy meggyilkolásának körülményei már az első naptól vitatottak, a nyomozási eredmények titkosításának feloldása - több hullámban - régóta napirenden van. Kennedy elnöksége konfliktusokkal terhelt hidegháborús időszak volt. Ebben a cikkben bemutatjuk, mi vezethetett a fiatal elnök meggyilkolásához, és egy következőben összefoglaljuk, mit lehet tudni ma a merényletről.

John Fitzgerald Kennedy 1961. január 20-án lett az Egyesült Államok 35., mindmáig legfiatalabban beiktatott és első katolikus vallású elnöke. 1917-ben született Brookline-ben, ír felmenőkkel rendelkező, jómódú családba. Nyolc testvére volt, köztük három fiú. Politikai befolyással is bíró, gazdag apja, Joe Kennedy politikai karriert szánt a fiainak, ezért oktatásukra kiemelten figyelt: John többnyire bentlakásos fiúiskolákban tanult, és a Harvardon szerzett diplomát politológiából. Angliai nagyköveti posztot betöltő apja mellett a gyakorlati politikába is bepillantást nyert, és sokat utazott Európában és a Közel-Keleten. Harcolt a második világháborúban a csendes-óceáni hadszíntéren, megsebesült, hősiességért később kitüntették. 1947-től képviselő, 1953-tól szenátor a szövetségi törvényhozásban. 1953-ban vette feleségül Jacqueline Lee Bouvier-t.

Kennedy 1960 őszén elnökjelöltként Richard Nixonnal, a republikánusok hivatalban lévő alelnökével került szembe. Kennedynak is megvoltak a személyes tapasztalatai a második világháborúról, amelyben elvesztette testvérbátyját Joe Kennedyt, és maga is megsebesült; tisztában volt a fegyverkezési versennyel és a nukleáris háborús veszéllyel. Kennedy meggyőződése szerint pacifista volt, és a nukleáris korban a nyílt összeütközést a szovjetekkel végzetesnek tartotta. Ezzel együtt jó politikai érzéke is volt, és nem mutatkozott békejelöltnek az elnöki kampányban. Az utolsó elnökjelölti tévévitában melldőngető harciassággal lépett fel Kuba ügyében és a sziget felszabadítását tűzte ki célul. Nixon, aki alelnökként tisztában volt a Kuba megszállását előkészítő tervvel, nyilvánosan nem feddhetette fel azt, így hátrányba került előkésztésben és harciasságban a fiatal szenátorral szemben, aki kis előnnyel, de megnyerte a vitát, majd a választást is.

Az 1950-es éveket az USA-ban masszív kommunista-ellenesség (McCarthy-éra) és beavatkozó külpolitika (Guatemala) jellemezte. A külpolitikát Eisenhower elnöksége alatt John F. Dulles irányította, míg a CIA-t testvére, Allen Dulles. Ebben az időben a CIA kémei a fél világon szabadon garázdálkodtak Irántól Kongóig. Eisenhower olykor megpróbálta megfékezni a hírszerzőit, ám végül feladta. Allen Dulles nem csinált titkot belőle és szabadon hirdette: a hírszerzés embereit nem kötik ugyanazok a morális szabályok, amelyek másokat. Dulles a CIA működésében nem számított lényeges változásra Kennedy megválasztásával, aki egyébként szenátor korában, nagy James Bond rajongóként otthonosan mozgott a társasági életben vezető CIA-sek körében, mégha azok bizonyos fenntartással is viseltettek felé.

Kennedyt beiktatása után tájékoztatták arról, hogy a CIA kubai emigránsokból kiképzett egy nagyjából 1500 fős csapatot, akik Kubában partra szállva készek gerillaháborút indítani a sziget felszabadításáért. A CIA-s csapat legfontosabb tagjai David Atlee Philips (dezinformáció), Howard Hunt (műveti támogatás) és David

Morales (bérgyilkosság) voltak, csakúgy, mint Guatemalában az Arbenz-puccs során. Azonban a kubai partraszállás balul sült el: az emigráns csoportot a Disznó-öbölben Castro csapatai várták. Kennedy előre kikötötte, hogy nem akar nyílt konfrontációt a szovjetekkel, ezért a katonai vezérkara folyamatos és erőteljes nyomása ellenére még akkor sem rendelte el a katonai támogatást, amikor a partraszállókat a teljes kudarc és megsemmisülés fenyegette. Ma már tudjuk, hogy a CIA eltitkolta az elnök elől a művelet kockázatait, és eleve amerikai beavatkozással számolt. Emellett mára már az is bizonyos, hogy a kubaiak előre tudtak a partraszállásról, így a felszabadító kubaiak csapdába estek.

A CIA-s és a katonai vezetőket egyaránt meglepte Kennedy rendíthetetlen tiltakozása, hogy katonai erővel támogassa az inváziót. A kudarc már elnöksége elején megrontotta a kapcsolatot saját vezérkarával és a hírszerző ügynökséggel, akik bizalmát és lojalitását Kennedy nem tudta többé visszaszerezni, nem beszélve az emigráns kubaiakról, akik bíztak az amerikai segítségben. Kennedy nyilvánosan az amerikai nép előtt is vállalta a felelősséget. Az elnök döntésében az elszántság, a bátorság és a vezetői képességek hiányát látták - holott Kennedy éppen erről tett bizonyosságot. A vezérkar és CIA-s vezetőség, élükön Dulles (aki a kudarc estéjén Nixonnal vacsorázott) évek óta állam volt az államban, a hidegháború ürügyén gyakorlatilag azt csináltak, amit akartak - Eisenhower rendszeresen megvezették céljaik elérése érdekében, azonban Kennedy Disznó-öböl kapcsán mutatott viselkedése jelezte, hogy ennek az időnek vége.

Kennedy tisztában volt azzal, hogy veszélyes ellenségeket szerzett. Eisenhower tekintélyes katonai tábornok volt, ezért Kennedy a zökkenőmentes átmenet miatt több vezető republikánust is a pozíciójában hagyott, mint Lemnitzer vezérkari főnököt vagy magát Dullest. A kubai fiaskó után néhány héttel megpróbálták rávenni az elnököt, hogy avatkozzon be Laoszban a kommunista felkelés ellen, azonban Kennedy ezt is elutasította, és mérgében a CIA felosztatásával fenyegetőzött. Ezt nem váltotta be, de Lemnizert és Dullest elmozdította a tisztségéből. Öccsén, Robert Kennedyn keresztül,

aki a kormányában igazságügyi miniszteri posztot töltött be és legközelebbi tanácsadójának számított, igyekezett felügyeletet gyakorolni a CIA felett. Ugyancsak Bobby volt, akin keresztül jó kapcsolatokat keresett a kubai emigránsok irányába. Ismert, és itt most külön nem részletezett a kommunikációs szándék Kennedy és Castro között, gondoljunk Lisa Howard, Richard Goodwin, vagy James Donovan tevékenységére.

1962 októberében a kubai rakétaválság során Kennedynek 13 napig kellett állnia a katonai vezetők egyhangú nyomását: avatkozzanak be és katonai erővel távolítsák el azokat a közepes hatótávú rakétákat, amelyeket a szovjetek telepítettek a sziget nyugati felére. Kennedy egy Kuba körüli tengeri blokád mellett döntött, hogy megakadályozzák újabb fegyverek érkezését, miközben a háttérben - főleg hadügyminisztere és öccse, Robert McNamara és Robert Kennedy közvetítésével - a szovjetekkel egyezkedett. Az elnök kifejezetten utasította a CIA-t, hogy tartózkodjon az önálló akcióktól, nehogy indítékot szolgáltasson egy nukleáris háborúhoz. A parancsot megtagadva a CIA Miami-ban székelő Kuba-ügyszólya - William Harvey-val az élen - hatvan kommandóst dobott le Kubában arra számítva, hogy az amerikai invázió hamarosan megindul. A válság végül kölcsönös engedményekkel oldódott meg: az USA Törökországból, az oroszok Kubából vállalták leszerelni a rakétáikat, ezzel a háború közvetlen veszélye elhárult. Egymást megerősítő beszámolók szerint Kennedy - egész hivatali ideje alatt - jobban tartott egy amerikai katonai függetlenséért kirohanástól vagy puccstól, mint egy kubai vagy szovjet támadástól.

Allen Dulles menesztése után John McCone lett a CIA vezetője. McCone hívó katolikus republikánus volt, akitől a Kennedyk a szervezetet a korábbiaknál nagyobb kontrollját várták. McCone alkalmatlannak bizonyult a feladatára, nem tartozott ugyanis a hírszerzők belső körébe - az ügynökség legbefolyásosabb embere Dulles távozása után Richard (Dick) Helms lett. Helms CIA-veterán volt, számító és óvatos, és eltökélt Castro megdöntése ügyében. A nyílt konfrontáció 1962. május 14-én történt meg a

kormányzat és az ügynökség között, amikor egy megbeszélés során kiderült: a CIA a maffiával egyezett meg Castro megöléséről, lényegében felbérelték a gengsztereket a kubai vezető meggyilkolására.

A szervezett bűnözés és a bűnüldöző szervek közötti együttműködéses kapcsolat nem volt újkeletű jelenség, és nem is csak amerikai specifikum. Mindenesetre az ötvenes évek Amerikájában teljesen jellemző volt, hogy kiugrott FBI vagy CIA alkalmazottak magánpraxisba fogtak, magánnyomozók vagy alvilági figurák kifizetői lettek, egyúttal megtartva és hasznosítva a korábbi munkakapcsolataikat is. Ilyen személy volt Johnny Rosselli is, aki egyaránt volt bizalmi embere maffiafőnököknek és jó viszonyban az ügynökséggel - Rosselli és William Harvey barátsága legendás volt, együtt jártak például nyaralni is. Később Harvey - a CIA Miami-ban székelő Kuba-ügyszólyájának vezetője - egy szenátusi meghallgatáson jó barátjának, feddhetetlen embernek jellemezte Rossellit.

Kik voltak ekkor az amerikai alvilág nagyjai? Az északi területeken chicagói központtal Sam Giancana volt az úr - az ő alvezére volt Rosselli és hozzá volt bekötve Frank Sinatra is, aki egy ideig a Kennedykhez is közel állt. Délen New Orleans-ban székelte Carlos Marcello - őt a Kennedyk deportálták, nagy viszontagságok után megrendült egészséggel szökött vissza az államokba, és bosszút esküdött. Floridában Santo Trafficante volt a maffiafeje - ő ápolta a kapcsolatokat az üzleti világgal, Hollywood-dal és Jimmy Hoffával. Hoffa a Szállítómunkások Szakszervezetének nyugdíjalapját kezelte: hatalmas összeg, amellyel nagy önállósággal bánt. Bobby Kennedy még az ötvenes évek második felében, amikor a Szenátus Panamákát Vizsgáló Bizottságában dolgozott, indított Hoffa ellen eljárásokat, egy időre le is ültette - a két férfi heves ellenérzéseket táplált egymás iránt. Hoffa, Giancana, Marcello, és Trafficante: különböző mértékben, de mind belefolytak a CIA Castro megdöntésének üzemléibe.

Ne hagyjuk szó nélkül a Kennedyek kapcsolatát az alvilággal. Joe Kennedy a 20-as évektől kezdve kapitalista vállalkozóként úgy szerzett vagyont, ahogy tudott: az alkoholtilalom idején csempészetel, később mozik üzemeltetésével, tőzsdei spekulációkkal foglalkozott. Tevékenységei során alvilági figurákkal is kapcsolatba került, és olyan ismert gengszterekkel is üzletelt, mint Frank Costello vagy Longy Zwillmann - a 40-es évek végén utóbbinak adta el alkoholkereskedelmi hálózatát. Amikor fiai, előbb Bobby, majd később John is a panamákat vizsgáló bizottságban gengszterekre vadásztak, Joe komolyan aggódott fiai biztonságáért, mert ismerte őket és a módszereiket, ebből családi viszályok is támadtak. Ma már biztosra vehető, hogy Joe Kennedy John 1960-as elnöki kampánya közben tárgyalt is maffiavezérekkel annak érdekében, hogy azok segítsék elő államukban fia elnökké választását. Marcello és Trafficante az előválasztáson Johnsonsont, majd a választáson Nixont támogatta fél-fél millió dollárral, azonban Giancana közrejátszott abban, hogy Kennedy megnyerte Chicagot. Hoover, az FBI vezetője 1961 végén szembesítette a Kennedyeket egy lehallgatott telefonhívásról, amelyben Giancana amiatt őri, hogy Joe Kennedy nem tartotta a szavát, és őt annak ellenére zaklatják a bűnüldöző szervek, hogy "szállította Chicagot". Joe Kennedy éppen azokban a napokban kapott agyvérzést, élete hátralévő részére félig bénává és beszédképtelenné vált, fiai pedig nem kívántak tudomást venni apjuk alvilággal kötött alkujáról, ha volt ilyen (elképzelt, hogy Giancana a lehallgatása tudatában Kennedyt akarta kompromittálni).

Már a disznó-öböli kudarc után elkezdett a CIA saját, az elnöki adminisztráció fölött átnyúló terveket szőni Castro és a kubai rezsim megdöntésére. Kennedy hintapolitikát játszott: szerette volna, ha erőskezű vezetőnek látják aki eltökölt Kuba felszabadításában, de tartott is a nukleáris háború veszélyétől és hajlott a megbékítés politikájára. A rakétaválságot követően, amely megoldásában szerepet játszott egy meg-nem támadási ígéret amerikai részről, és amelyet Kennedy komolyan is gondolt, a CIA konspirációs tervei is felerősödtek - nagyjából ekkora datálható a kapcsolat elmélyítése

a keresztapákkal. Giancana, Marcello, és Trafficante érdekeltségekkel rendelkeztek Kubában: szerencsejáték, kaszinók, szállodák, amelyek a kubai forradalom következtében állami kézre kerültek, és amelyeket szerettek volna visszaszerezni. A CIA pedig bízott abban, hogy az alvilági kapcsolatrendszer és a bérnyilkosokat kihasználva, valamint a kubai emigránsok harcolni kész tagjai felfegyverezve kiiktatható Castro, és a kubai ellenállás támogatásával megdönthető a rendszere. Ennek a szervezkedésnek a központja a Kuba-ügyszóly lett Miami-ban - 1962 augusztusában ők szervezték a Castro elleni sikertelen merényletet egy havannai szállodában, amely aztán közvetlen előzménye lett az októberi rakétaválságnak; a szovjetek ezt követően kezdték meg a rakétakilók elhelyezését Kuba nyugati részén.

John Kennedy, aki öccsén keresztül igyekezett befolyása alatt tartani a CIA-t és a harcos kubai emigrációt is, tudott a maffiával való összefonódásról, és ellenezte. Nem tudjuk, hogy a CIA az anyagi támogatáson, a fegyverbeszerzéseken és a kiképzéseken túl mennyiben bátorította a Castro-ellenes alvilágot a Kennedyekkel szembeni ellenszégülésre. Azt tudjuk, hogy Bobby Kennedy megkapta azokat a jelentéseket, amelyek arról szóltak, hogy a miami körökben veszélyes méreteket ölt az elnök elleni hangulatok. 1963 közepén ezekben a körökben tűnt fel Lee Harvey Oswald.

Oswald élettörténete külön is megérne egy cikket, azonban most csak a témához kapcsolódó legfontosabb információkat foglaljuk össze. Különböző tehetség és életcél nélkül már fiatalon csatlakozik a tengerészgyalogsághoz, ahol oroszul kezd tanulni. Japánban állomásozik, az U-2-es bombázók támaszpontján. Leszerelése után a Szovjetunióba disszidál, megősi, majd visszatér az Államokba. Mindezt a hidegháború kellős közepén, és még csak nem is végzálják - miközben baloldali gondolkodású közéleti szereplőket, művészeket tiltanak be, hallgatnak le, citálják bíróságra. Oswald valószínűleg egy alacsony szintű CIA-s vagy a Katonai Hírszerzés embere lehetett, akit a tengerészgyalogságnál szervezettek be, és akit "átdobtak" a szovjetekhez majd engedtek visszatérni az USA-ba, miután a KGB érdemben nem

foglalkozott vele - vagy lehet, hogy igen, és kettős ügynök volt, nem tudjuk. Azt viszont tudjuk, hogy a felesége nagybátyja ezredesi rangú szovjet belügyi tiszt volt (Marina egyetemistaként nála lakott), és pont abban az időben lőttek le egy U-2-es bombázót a szovjetek, amikor Oswald is ott élt. Visszatérése után annál a térképészeti cégnél kap munkát, amely a kubai rakétaválság idején az elnököt látja el információval. Második gyermeke is megszületik, a feleségével gyakran élnek külön. 1963 nyarát New Orleans-ban tölti, itteni ténykedése jól dokumentált: baloldali provokátor és valószínűleg FBI informátor volt.

Kuba, CIA, maffia, ezek a területek hordozták a legfőbb veszélyt Kennedy elnökségére, és mint utóbb bebizonyosodott, az életére is. Elnökségének más fontos politikai aspektusáról, mint a polgárjogi ügyek, Vietnám, úrprogram, ebben a cikkben nem foglalkoztunk, mert megítélésünk szerint nem voltak közvetlenül hatással a meggyilkolására.

Világpolitika újratöltve: pénz beszél

Molnár Ákos Gergely

molnargergely@proton.me

A világpolitikai eseményeket sokan a felszínen zajló diplomáciai csaták, harcéri események és politikusi nyilatkozatok fényében értelmezik. Pedig a valódi motivációk gyakran nem a nemzetközi jog tiszteletéről, emberi jogokról vagy biztonságról szólnak, hanem hideg gazdasági érdekekről. Ahhoz, hogy valóban megértsük, mi zajlik a világpolitika színpadán, elég egyetlen irányelvet az eszünkbe vésni: kövessük a pénzt.

Donald Trump visszatérése az Egyesült Államok külső politikája markáns fordulatot vett. Az Oroszországgal folytatott diplomáciai manőverek nem csupán az ukrajnai háború befejezésére irányulnak, hanem egy sokkal nagyobb geopolitikai terv részét képezhetik. Trump egy olyan békét akar kialakítani, amely valójában az USA és Oroszország közötti történelmileg egyedülálló gazdasági kooperáció első lépcsőfoka lehetne. A jelenlegi diplomáciai irányok azt mutatják, hogy az USA egy pragmatikus alkut keres, amelyben Ukrajna sorsa csupán másodlagos szempont.

Ez a fordulat különösen érdekes Orbán Viktor nyilatkozatának tükrében, amelyben azt mondta, hogy Oroszországot vissza kell integrálni a világ gazdaságba, az európai biztonsági rendszerbe és az energiapiacra. Még mindig egy olyan országról beszélünk, amely nemzetközi jogokat sértve lerohant egy független államot, majd megszállta annak egy részét.

Mégis, a globális hatalmi játszmában ez logikus lépés: az USA egyre nagyobb nyomást érez Kína gazdasági felemelkedése miatt, és ennek ellensúlyozására keres szövetségeseket.

Kína nem titkolt célja a "Globális Dél" kialakítása, amely során Afrika, és a feltörekvő ázsiai országok szoros gazdasági és politikai kapcsolatokba lépnek Pekinggel. Kína döbbenetes mértékben szerzi meg az afrikai nyersanyagkincseket, miközben hatalmas infrastrukturális fejlesztésekbe kezdett, vagy vitt végbe máris. Az USA attól fél, hogy ha ez a folyamat tovább folytatódik, akkor Kína és Oroszország közösen leszorítják a világ gazdasági porondról. Ezért nyit Trump az oroszok felé, mert hosszútávon Kína ellensúlyozása miatt szüksége van egy erős Oroszországra: szóval ne úgy értelmezzük az amerikai-orosz kapcsolatot, mint barátság, inkább mint üzlet. Trump ki akarja használni Putyint, nem sörözgetni vele.

A Fehér Ház az elmúlt hónapokban egyértelmű jeleit adta annak, hogy hajlandó engedményeket tenni a Kremlnek. Trump közvetlen tárgyalásokat kezdeményezett Szaúd-Arábiában az orosz féllel, kihagyva az EU-t és Ukrajnát. Később az ukrán elnökkel tartott washingtoni találkozója veszekedésbe torkollott, ezután Trump nem is írta alá a megállapodást, amely lehetővé tette volna az amerikai vállalatoknak, hogy 500 milliárd dollár értékben hozzáérjenek Ukrajna nyersanyagaihoz.

Trump lépései azt mutatják, hogy az USA nem humanitárius alapon segít Ukrajnának, hanem kézzelfogható gazdasági érdekek mentén. Mivel Ukrajna a világ egyik leggazdagabb országa nyersanyagok terén, különösen a ritkaföldfémek és energiaforrások tekintetében, Trump üzletet akar kötni ezúttal is. Ha Ukrajna nem hajlandó egy előnyös alkura, az USA könnyedén más geopolitikai stratégiát választhat: Oroszországot vonhatja be a játékba.

A gazdasági realitások felülírják az ideológiát

A világpolitikában az erkölcsi és ideológiai szempontok gyakran másodlagosak a gazdasági érdekek mögött. A nemzetközi kapcsolatokban minden állam a saját hasznát keresi, és ennek megfelelően igazítja politikai döntéseit. Ne legyenek tehát senkinek naiv elképzelései a világ politikusainak „jó szándékáról”. Nem számít, hogy politikailag ki-hova tartozik, a legszentebb cél mindig ugyanaz: pénz és hatalom.

Hogy az erkölcs mennyire harmadrangú kérdés, azt bármelyik ország érdekszférájának alapos átvizsgálása esetén megtudhatjuk. Vegyük például Franciaországot, aki a legnagyobb politikai és gazdasági befolyással bír az európai országok közül Afrikában, és ezzel versenytársa a kontinensen Kínának. Mégis, a francia gazdasági érdekekhez évtizedek óta tartozó nyugat-afrikai régió az egyik legszegényebb térség, mivel az ottani államok gazdasági modellje egy az egyben a francia gazdasági érdekek kiszolgálására épül.

Magyarország is jó példa erre: az Európai Unió Tanácsa 2022 decemberében úgy döntött, hogy az ország kohéziós politikai keretének 55%-át, 6,3 milliárd euró felhasználhatóságát felfüggeszti, mivel a kormány nem tett eleget a szükséges korrupcióellenes intézkedéseknek és nem biztosította az uniós források átlátható felhasználását.

Mit tesz tehát a magyar kormány?

Alternatív gazdasági partnereket keres, akik kevésbé szólnak bele a magyar politikai ideológiába, és hosszú távú befektetéseikkel jelentős hasznot hozhatnak az országnak. Orbán Viktor miniszterelnök több alkalommal is hangsúlyozta a gazdasági kapcsolatok diverzifikálásának fontosságát, ami jobb, ha eszünkbe vessük kizárólag az üresen kongó államkassza és államadósságok miatt fontos.

Ennek szellemében Magyarország aktívan keresi a kapcsolatokat olyan országokkal, mint Kína, amelyek jelentős beruházásokat eszközölnek az országban, de megemlíthetjük a legújabb török befektetést is, a Tiszaújvárosban épülő állami erőművet, amit a Calik Enerji Swiss AG – Ansaldo Energia S.p.A. nemzetközi konzorcium valósíthat meg, amit Ahmet Çalik török milliárdos alapított és gyanús üzleti érdekeltségei miatt már nyomoztak banki érdekeltségeinél is.

A világpolitika tehát nem fekete-fehér, és senki sem ártatlan szereplője ennek a játszmának. Minden ország, legyen az nagyhatalom vagy kisebb nemzet, ugyanazt a szabályt követi: az etikai és morális szempontok csak addig számítanak, amíg nem ütköznek a gazdasági érdekekkel, de minden üzleti döntést és lépést újra lehet csomagolni más eszmei-ideológiai-erkölcsi csomagolásba, hogy eladhatóbb legyen az emberek számára. E tekintetben Kína, az Egyesült Államok, az Európai Unió – mind ugyanazt a játékot játsszák, csak más eszközökkel.

A világpolitika most átalakulóban van. Többé nem számítanak a történelmi hagyományok, nem fontos, hogy ki-mit tett tegnap. Csakis a kereskedelem számít, a befektetés, a fogyasztás. Jobb oldal, bal oldal, centralista, liberális vagy konzervatív, ezek szép lassan értelmüket veszítik, és csak arra kellene, hogy az emberek megkülönböztethessék választás előtt, hogy melyik „üzletember” mellett tegyék le a voksukat.

Ne legyenek tehát illúzióink: a világpolitika nem a jó és rossz harca, hanem a hatalom és a pénz sakkjátszmája, ahol a szabályokat mindig az erősebb írja, a kisebbek pedig megpróbálnak túlélni, bármi áron.

Countering Digital Threats in Modern Journalism

Kárpáti László

karpati.laszlo@proton.me

The 21st century has seen the transformation of the landscape of journalism. Once, physical safety was the primary concern for reporters tackling controversial topics. Now, the battlefield has shifted to the digital domain, making cybersecurity an indispensable part of journalistic practice.

The Dual Front of Harassment

While physical harassments, such as stalking and direct confrontation still remain some of the most effective methods of intimidating and silencing journalist, the rise of digital threats has introduced a new level of complexity to this field. [The Pegasus spyware scandal in Hungary](#), where investigative journalists of the opposition were surveilled without their consent, highlighted how opposition voices are monitored and obstructed.

Beyond spyware, [the tragic murder of Slovak journalist Ján Kuciak and his fiancée](#) stands as a harrowing example of how such threats can escalate into a full-blown manslaughter for the sake of hiding the tracks of corruption. Kuciak was investigating political corruption and organized crime before being killed in 2018. This brutal act drew international condemnation and became a stark reminder of the dangers of holding power to account.

Speaking of eliminating whistleblowers on a global scale, the murders of journalists like [Jamal Khashoggi](#), [Anna Politkovskaya](#) or [Dominic Phillips](#) illustrate the international nature of such actions taken against modern journalists. For instance, Khashoggi's assassination inside the Saudi consulate in Istanbul shook the whole

international community, while Politkovskaya's killing in Russia demonstrated how governments use violence to silence dissenting voices.

Online Harassment Takes Over the Stage

With the widespread appearance of the internet, virtually anyone can get access to both the local and global news and to those creating the news. That being said, the internet has amplified the reach and intensity of attacks on journalists by allowing for a vast arsenal of possible forms of assault. From trolling – where waves of derogatory comments tarnish reputations – to more severe threats like doxxing, the tools of online harassment grow ever more sophisticated by the year. [An example of doxxing occurred during the 2020 U.S. elections when government officials covering politically sensitive topics found their private information leaked online.](#)

Deepfake technology has also emerged as a potent weapon, allowing attackers to create highly convincing, but utterly false content. To counter such attacks, [Britain has already started implementing laws promising severe punishment for those who create deepfake explicit material.](#) Deepfake misuse isn't confined to individuals; in 2024, [fake audio clips involving Peter Magyar](#), the leader of the TISZA Party, were widely circulated, in an attempt to sow misinformation within the public.

Even technical attacks, like Distributed Denial of Service (DDoS), pose significant risks by paralyzing entire news platforms. During the 2021 Hungarian primaries, [the news portal 444.hu was targeted in a large-scale DDoS attack](#), temporarily halting its operations.

Defending the Digital Front

Protecting against these threats requires both personal and organizational vigilance. For individual journalists, basic steps like creating and using strong passwords, enabling two-factor authentication (2FA), and encrypting communications are

essential. Tools like [Signal](#) and [ProtonMail](#) ensure end-to-end encrypted exchanges, while Virtual Private Networks (VPNs) like [NordVPN](#) or [ExpressVPN](#) hide a journalist's location and activity from prying eyes.

For organizations and editorial offices, cybersecurity protocols are both crucial and a must. Media outlets like The Guardian and The New York Times have dedicated teams ensuring their systems are secure against sophisticated attacks. Open-source tools like [Tor](#) or secure browsers such as [Brave](#) add extra layers of protection, thus helping journalists to minimize their digital footprints.

United We Stand: Global Efforts to Protect Journalism

International and local organizations play a pivotal role in supporting journalists and journalism under siege. Groups like [Reporters Without Borders \(RSF\)](#) and the [International Federation of Journalists \(IFJ\)](#) provide critical training and advocacy, equipping journalists with tools to combat cyber threats. The IFJ's cybersecurity workshops empower journalists to navigate online risks effectively, while the RSF campaigns for stricter legal measures against harassment.

In Hungary, the [Hungarian Journalists Association \(MÚOSZ\)](#) offers support and resources for local reporters, ensuring they have access to legal aid and training.

Safeguarding Press Freedom

Attacks on journalists are not just personal matters, but assaults on press freedom and democratic values. These actions aim to muffle those who dare to uncover inconvenient truths. Truths that might be painful and inconvenient for some leading force. To counter this, journalists must arm themselves with the knowledge and tools to navigate an increasingly hostile digital landscape, ensuring their work continues to inform and empower the whole of society.

By embracing cybersecurity as a core part of modern journalism, reporters can uphold their mission without compromising their safety or integrity. Free press is not a privilege; it is a necessity for a thriving democracy. Therefore, all of us must ensure its survival.